

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**DRŽAVNO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2019/2020**

3. in 4. letnik – gimnazijski programi
3. in 4. letnik – srednji strokovni programi
1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

Douglas Adams: Štoparski vodnik po Galaksiji
Maja Novak: Cimre

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

ŠIFRA TEKMOVALCA: _____

Ime in priimek prvega ocenjevalca: _____

Ime in priimek drugega ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končna število točk
A Razumevanje – do 20 t			
Dvom o pravilni izbiri glavnih junakov z utemeljitvijo – do 6 t			
Ugotovitev o nesmiselni primerjavi z utemeljitvijo in logičnim sklepom – do 8 t			
Vloga humorja (primerjava) – do 6 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t			
Poznavanje izbranih besedil in dodatne literature – do 6 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 4 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t			
Opredelitev glede aktualizacije – do 3 t			
Mnenje o vrednosti žanrske literature – do 3 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t			
SKUPAJ C t			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik državne komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

Douglas Adams: Štoparski vodnik po Galaksiji

Maja Novak: Cimre

3. in 4. letnik – gimnazijski programi

3. in 4. letnik – srednji strokovni programi in

1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

A Razumevanje – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- napiše besedilo esejskega tipa in najprej podvomi o pravilni izbiri glavnih junakov ter to utemelji – **do 6 t**:

Ford Prefect, leteči dopisnik Štoparskega vodnika, posebnež neškodljive sorte, ki je prišel na Zemljo z majhnega planeta Betelgeze, je ena od pomembnejših oseb v življenju Arhurja Denta, zadnjega preživelega Zemljana, ker ga kot njegov prijatelj reši pred katastrofo in mu na potovanju po Galaksiji pomaga pri težavah, ni pa glavna oseba. Prav skozi potovanje Arhurja Denta po Galaksiji se srečamo s fantastičnim/znanstvenim svetom (srečanje s humanoidnimi osebami, z robotom Marvinom, ki ima vgrajen PČO (pravo človeško osebnost), spoznavanje vzporednih svetov, pojav črnih lukenj ...), ki vpliva na življenje in miselnost Arhurja Denta in posledično na bralca, zato je glavni junak prav Arthur sam.

V romanu Cimre res beremo zgodbo o Jani Kranjc, študentki 3. letnika pravne fakultete, ki je obsojena umora, hkrati poskrbi za kak stresni dogodek (npr. izgubo spomina), toda za glavno junakinjo velja amaterska detektivka Rebeka, ves čas aktivna in oblastizeljna ter s silno željo po urejanju sveta, pronicljivega duha, z veliko mero samoironije ...

Za jasno, smiselno in zaokroženo razlago, ki je tudi utemeljena, prejme največ **6 točk**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- ugotovi, da romanov motivno-tematsko ni smiselno primerjati, in to utemelji s primeri iz besedila, iz dejstev pa izlušči logični sklep – **do 8 t**:

Skupno obema romanoma je, da spadata v žanrsko literaturo, toda motivno-tematsko ju ni smiselno primerjati, kajti Štoparski vodnik po Galaksiji je fantastični roman »o strašni, bedasti katastrofi in nekaterih njenih posledicah« in hkrati zgodba o knjigi z enakim naslovom. Težko primerjamo vprašanja o življenju, vesolju in sploh o vsem s kriminalnim romanom, ki izpostavlja spor med dobrim in zlom ter s tem, ko je zločin na koncu kaznovan, vzpostavlja moralno ravnovesje ...

Za jasno, smiselno in poglobljeno razmišljanje, utemeljeno s primeri iz obeh romanov in zaokroženo z logičnim sklepom, prejme največ **8 točk**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- razmisli o vlogi humorja v obeh romanah in ju primerja – **do 6 t**:

V obeh besedilih je vloga humorja zelo izpostavljena. Medtem ko je v Štoparskem vodniku po Galaksiji izpostavljen humor, povezan s fantastičnim/znanstvenim svetom (npr. kolikšna je verjetnost, da te v 30 sekundah v vesolju pobere druga ladja, duhovit prikaz razmišljanja lonca s petunijami in ustvarjanja generatorja na končno neverjetnost, številka 42), pa humor v

Ocenjevalni obrazec – državno tekmovanje 2019/2020

3. in 4. letnik – gimnazijski programi

3. in 4. letnik – srednji strokovni programi

1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

Cimrah izhaja iz lahkotnega oponašanja in stiliziranja nekaterih govorov, veliko je besedne komike, posmehljivega označevanja oblasti (npr. inšpektorja Hrena) do namigov o inteligenci svetlolask.

Za smiselno, jasno in utemeljeno predstavitev vloge humorja, izraženo primerjalno v obeh romanih, prejme največ **6 točk**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

B Uporaba književnega znanja – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- pozna vsebinski kontekst – **do 6 t**:

Iz zapisa je razvidno, da pozna tako vsebino predpisanih besedil kot vsebinski kontekst.

Za poznavanje in razumevanje obeh besedil in vsebinskega konteksta prejme največ **6 točk**.

Če se v spisu pojavijo napake zaradi nepoznavanja vsebine, oseb, motivov, dogajalnega kraja, igre vlog ipd., se odšteje ustrezno število točk.

- uporablja ustrezne literarnovedne pojme – **do 4 t**:

V spisu uporablja ustrezne in smiselne literarnoteoretske pojme (npr. roman, znanstvena fantastika, satira, ironija, motivi, ideja, kriminalka, pripovedovalec ...) in literarnozgodovinske pojme (npr. svetovna/slovenska književnost v 2. polovici 20. stoletja, sodobna slovenska književnost).

Za ustrezno uporabo literarnoteoretskih in literarnozgodovinskih pojmov prejme največ **4 točke**, zaradi nepoznavanja omenjenih pojmov se odšteje ustrezno število točk.

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- se opredeli do trditve, da je roman Cimre lažje aktualizirati kot Štoparski vodnik po Galaksiji, in svoje mnenje utemelji – **do 3 t**:

Če se s trditvijo strinja, napiše npr.: Cimre so nam doživljajsko bližje, ker so v ospredju zapleteni medsebojni odnosi in ker se lažje vživimo v okolje, v katerem se znajdejo osebe v romanu, zato jih tudi lažje aktualiziramo.

Če se s trditvijo ne strinja, napiše npr.: V Štoparskem vodniku po Galaksiji pa najprej v izjemnih dialogih zaznamo humor, komičnost, ironijo, za katerimi se skrivajo vprašanja, povezana z našim življenjem, in seveda »fantastika«, ki čedalje bolj postaja resničnost ...

Lahko izrazi strinjanje ali nestrinjanje s trditvijo, pomembno je, da svoje mnenje utemelji.

Za jasno in smiselno izraženo mnenje, ki je tudi utemeljeno, prejme največ **3 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Ocenjevalni obrazec – državno tekmovanje 2019/2020

3. in 4. letnik – gimnazijski programi

3. in 4. letnik – srednji strokovni programi

1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

- presodi, ali je urednikovo mnenje o manjvrednosti žanrske literature upravičeno, in svoje ugotovitve o prednostih/slabostih omenjene literature poveže s citatom: »Povej mi, kaj bereš, in povem ti, kdo si.« – **do 3 t:**

Od tekmovalcev/tekmovalk se pričakuje presoja urednikovega mnenja, ki je utemeljena z argumenti, povezanimi s prednostmi/slabostmi žanrske literature, in se navezuje na citat.

Za smiselno in utemeljeno presojo, v kateri se navezuje na citat, prejme največ **3 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- piše izvirno in ustvarjalno – **do 4 t:**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost dokaže z zanimivim, s prepričljivim in z izvirnim pristopom do interpretacije problema, ki se razlikuje od večine preostalih spisov, npr. argumentirano zagovarja drugačno stališče od pričakovanega.

Za izvirno pisanje prejme največ **4 točke**.

Č Jezikovna pravilnost in zgradba besedila – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

Za jezikovno in pravopisno pravilnost dobi največ 4 točke:

- 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo le z nekaj drobnimi napakami
- 3 t – za jezikovno dobro nalogo le z nekaterimi napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo
- 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo
- 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo

Za slogovno ustreznost dobi največ 3 točke:

- 3 t – za slogovno brezhibno nalogo le z nekaj drobnimi napakami
- 2 t – za slogovno dobro nalogo le z nekaterimi napakami, ki se ne ponavljajo
- 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo

Za ustrezno zgradbo dobi največ 3 točke:

- 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, besedilo ustrezne dolžine
- 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno
- 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, besedilo je prekratko

Sestavili: Marjana Jus, Valentina Kobal, Vladimir Pirc